

ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

The Needs of Early Childhood Educational Management Based on High
Scope Learning Process in the Schools under Lopburi Primary
Educational Service Area Office 1

กานต์พิชชา ช่างจัน^{1*} เสริมทรัพย์ วรปัญญา² และปนิดา เนื่องพะยอม³

^{1*}ผู้ประพันธ์บรรณกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อีเมล: kanphitcha.aumaim@gmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อีเมล: sermsap.v@lawasri.tru.ac.th

³สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อีเมล: panida.n@lawasri.tru.ac.th

Kanphitcha Changjun^{1*} Sermsap Vorpanya² and Panida Nueangphanom³

^{1*}Corresponding Author, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat
University, Email: kanphitcha.aumaim@gmail.com

²Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University,
Email: sermsap.v@lawasri.tru.ac.th

³Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University,
Email: panida.n@lawasri.tru.ac.th

Received: December 17, 2024 / Revised: January 16, 2025 / Accepted: February 17, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และครูอนุบาล จำนวน 108 คน จากสถานศึกษา จำนวน 108 แห่ง โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป มีดังนี้ 1.1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคปในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) 1.2) สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) 2) ลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.1119$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0611$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0563$) ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0538$) และด้านการจัดประสบการณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0534$) ตามลำดับ และลำดับความต้องการจำเป็นของกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป พบว่า การวางแผนมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.0564$) รองลงมา คือ การปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0490$) และการทบทวน มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.0421$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย, กระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current and desirable conditions of early childhood education management according to the High Scope learning process. 2) to rank the needs of early childhood education management according to the High Scope learning process in schools under Lopburi Primary Education Service Area, Office 1. The sample included 108 school administrators and 108 preschool from educational institutions, 108 places teachers selected by stratified random sampling and simple random sampling. The data collected by a questionnaire were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI_{modified} , and content analysis. The findings suggest that 1) for the current and desirable conditions of early childhood education management according to the HighScope learning process: 1.1) The current condition of early childhood education management according to the HighScope learning process overall is at a high level. ($\bar{X} = 4.22$) 1.2) The desirable conditions for early childhood education management according to the HighScope learning process overall was rated at the highest level ($\bar{X} = 4.50$) 2) the aspect of school curriculum development is the highest necessity ($PNI_{\text{modified}} = 0.1119$), followed by developmental assessment ($PNI_{\text{modified}} = 0.0611$), environmental, media and learning resource management ($PNI_{\text{modified}} = 0.0563$), experience planning ($PNI_{\text{modified}} = 0.0538$) and experience management ($PNI_{\text{modified}} = 0.0534$) respectively. And regarding the priority of needs for according to the HighScope learning process, Planning was the highest priority need ($PNI_{\text{modified}} = 0.0564$), followed by doing ($PNI_{\text{modified}} = 0.0490$), and review was the lowest need ($PNI_{\text{modified}} = 0.0421$), respectively.

Keywords: Early Childhood Educational Management, High Scope Learning Process

บทนำ

การสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัยในปี พ.ศ. 2557 กับ พ.ศ. 2560 พบว่า เด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 72.0 เป็น ร้อยละ 67.5 พัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัยไทยมีอัตราต่ำกว่าสถิติขององค์การอนามัยโลก ร้อยละ 80 ถึง 85 ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก และไม่บรรลุตามเป้าหมายของแผนบูรณาการที่กำหนดไว้ร้อยละ 85 จำนวน 1 ใน 4 มีปัญหาพัฒนาการล่าช้าระดับปานกลางถึงรุนแรง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ พัฒนาการทางด้านภาษา พัฒนาการทางด้านสังคม และการปรับตัว ซึ่งส่งผลไปยังพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Office of Health Promotion, Department of Health, 2018) หากพิจารณาจากสภาพห้องเรียนปัจจุบันจะพบว่ามีเด็กอย่างน้อย 1 คนที่มีปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาการเรียนรู้ (Khayankit & Tantiwong, 2016)

เด็กปฐมวัยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุลทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของชุมชน ซึ่งพบว่าในสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่หลากหลายมาใช้จัดการศึกษาแตกต่างกันไป หนึ่งในแนวคิดที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย คือ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดทางการศึกษาและการปฏิบัติ โดยมีพื้นฐานมาจากการพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัย เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) และทบทวนสะท้อนความคิด (Review) ด้วยตนเอง โดยครูมีหน้าที่สังเกตพฤติกรรม อำนวยความสะดวก และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ครูจัดกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมให้เด็กวางแผนลงมือปฏิบัติและสะท้อนความคิดต่อกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เด็กทำและกระตุ้นให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา (Office of the Education Council, 2022) และแนวทางการเรียนการสอนแบบไฮสโคปช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่นได้ด้วย เด็กลงมือทำกิจกรรมหรือชิ้นงานตามความสนใจของตนเอง และมีความสุขสนุกในการเรียนรู้ ฝึกให้เด็กวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เด็กได้ฝึกสมาธิ ฝึกการคิดอย่างมีความหมาย ฝึกความมีระเบียบวินัย ผลที่ตามมาคือความสำเร็จในการทำกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้เรียนรู้และมีความสุขในการทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ การเรียนรู้ที่让孩子ได้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองสร้างความภาคภูมิใจเมื่อทำสำเร็จ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญและฝึกให้เป็นคนกล้าคิดกล้าทำ มีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้การทำงานอย่างมีระบบ และเรียนรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง (Lirujprapakon, 2020)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่น ๆ ถือเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไป

อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดขอบข่ายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาไว้ 5 ด้าน มีดังนี้ 1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนแนวทางการจัดการศึกษา 2. ด้านการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมประจำวัน และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3. ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง เครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก 4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และ ภายนอกห้องเรียน 5. ด้านการประเมินพัฒนาการ หมายถึง การวางแผนการประเมินพัฒนาการการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง และการนำผลการประเมินไปใช้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล (Ministry of Education, 2017) และการวางแผนเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องใดก็ตามควรเริ่มที่การประเมินบริบทขององค์กร เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นอยู่และรู้ความต้องการขององค์กรว่าจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment research) เป็นกระบวนการที่มีระบบและขั้นตอนระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ และนำข้อมูลมาจัดเรียงลำดับความสำคัญ แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาค้นหาสาเหตุและกำหนดแนวทางแก้ไข (Witkin & Altschuld, 2000) ผลที่ได้มาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจะสะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางพัฒนาหน่วยงานให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการของหน่วยงานนั้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะใช้ เป็นหลักเทียบในการดำเนินงาน นำมาช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจน และมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานนั้นอย่างแท้จริง (Wongwanich, 2015)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาสามารถนำวัตกรรมการเรียนการสอนแบบไฮสโคป มาใช้ในห้องเรียนของโรงเรียนอนุบาลทั่วประเทศ โดยการทำให้เด็กเรียนรู้ประสบการณ์ตรงผ่านกิจกรรม แต่กิจกรรมนั้นจะผ่านกระบวนการ 3 กระบวนการ ได้แก่ Plan Do และ Review ทำให้เด็กรู้จักการวางแผน ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และจากนั้นให้เด็กมาทบทวนว่าได้ทำกิจกรรมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ตามขั้นตอน จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคปในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และยกระดับการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้ด้วยความสุขและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดประสบการณ์ 3) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 4) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการ และใน 3 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การทบทวน

2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดประสบการณ์ 3) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ 4) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการ และใน 3 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การทบทวน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูประจำชั้นระดับอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 497 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง ต่อครูประจำชั้น 1 คน (Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, 2022)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูประจำชั้นระดับอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 216 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

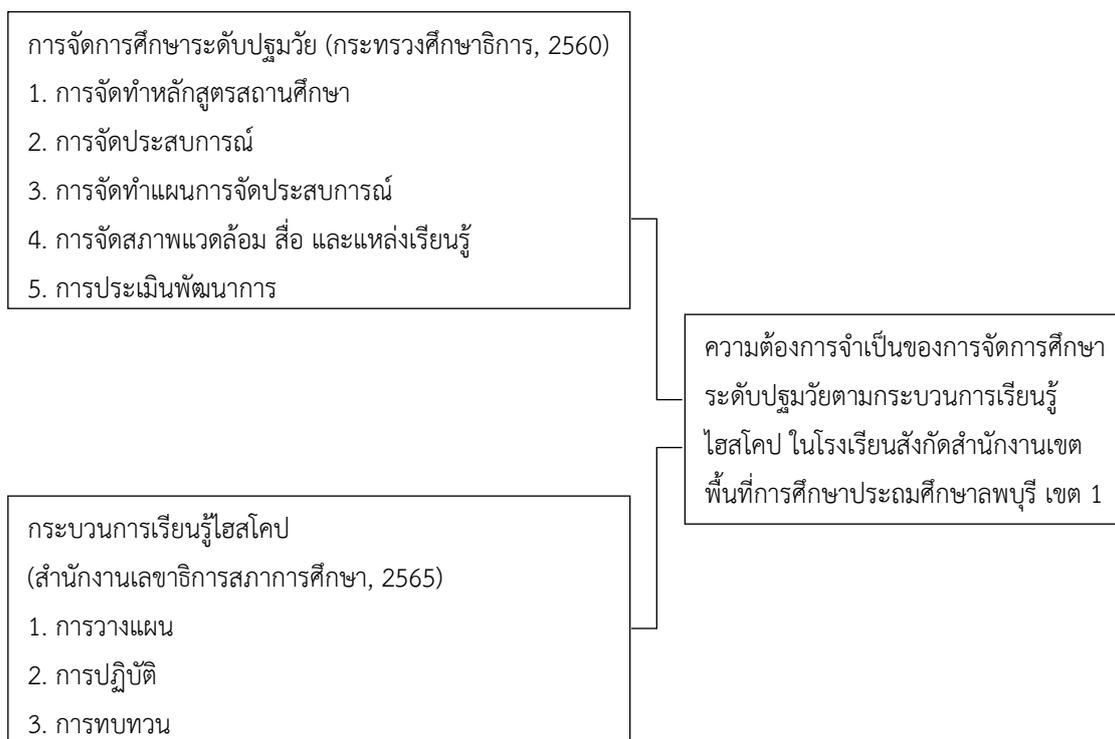
ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งประกอบด้วยการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2) การจัดประสบการณ์
- 1.3) การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

- 1.4) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 1.5) การประเมินพัฒนาการ
2. กระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)
  - 2.1) การวางแผน (Plan)
  - 2.2) การปฏิบัติ (Do)
  - 2.3) การทบทวน (Review)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูอนุบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 497 คน จากสถานศึกษา จำนวน 144 แห่ง จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน ครูอนุบาล จำนวน 353 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนห้องเรียน 1 ห้อง ต่อ ครูประจำชั้น 1 คน (Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, 2022)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน และครูอนุบาล จำนวน 108 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 216 คน

1.2.2 ผู้วิจัยคำนวณหาความเหมาะสมเป็นตัวแทนที่ดีในแต่ละตำแหน่ง ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 50 : 50 โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 108 คน และครูอนุบาล ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวน 108 คน

1.2.3 ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามอำเภอของสถานศึกษา แล้วคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอของสถานศึกษาโดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางค์ จากนั้นใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการสุ่มด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบไม่ใส่คืนรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอให้ได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)	ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
อำเภอเมืองลพบุรี	58	160	218	44	49	93
อำเภอโคกสำโรง	34	81	115	25	25	50
อำเภอท่าม่วง	23	46	69	17	14	31
อำเภอบ้านหมี่	29	66	95	22	20	42
รวม	144	353	497	108	108	216

2. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครู เรื่อง ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วยเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และอำเภอ ของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตาม กระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการ เรียนรู้โฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เป็นคำถาม ปลายเปิด (open ended question) จำนวน 1 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหา และคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับ ได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเกี่ยวกับข้อคำถามที่มีความครอบคลุม แต่ให้ปรับภาษา ที่ใช้ในข้อคำถามให้กระชับและชัดเจนมากขึ้น โดยแบบสอบถามได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหารวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 แสดงว่า มีคุณภาพสูง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหามาปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูอนุบาล จำนวน 15 คน ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 30 คน จากนั้น วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.99 แสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและครู อนุบาล จากนั้นส่งลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 216 ชุด โดย แบบสอบถามที่ตอบกลับ มีความสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้ว นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง สำหรับตอนที่ 3 ใช้การจัดกลุ่มคำตอบ แจกแจงความถี่ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ตำแหน่งครู จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 อำเภอเมืองลพบุรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 อำเภอโคกสำโรง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 อำเภอลำปาง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และอำเภอบ้านหมี่ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในภาพรวม 5 ด้าน

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.02	0.48	มาก	4.47	0.49	มาก	0.1119	1
2. ด้านการจัดประสบการณ์	4.30	0.54	มาก	4.53	0.48	มากที่สุด	0.0534	5
3. ด้านการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์	4.27	0.55	มาก	4.50	0.54	มากที่สุด	0.0538	4
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.26	0.56	มาก	4.50	0.52	มากที่สุด	0.0563	3
5. ด้านการประเมินพัฒนาการ	4.25	0.57	มาก	4.51	0.50	มากที่สุด	0.0611	2
ภาพรวม	4.22	0.54	มาก	4.50	0.51	มากที่สุด	0.0687	

ตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ สภาพปัจจุบันของด้านการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.54)

รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.56) ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.57) และ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.48)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตาม กระบวนการเรียนรู้โฮสโคป โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ของด้าน การจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.50) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.54) และด้านการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.49)

ลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เรียงตามลำดับความต้องการ จำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.1119$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0611$) รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0563$) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0538$) และด้านการจัดประสบการณ์มีลำดับความต้องการ จำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.0534$)

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในภาพรวม 3 กระบวนการ

กระบวนการ เรียนรู้โฮสโคป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล		
1. การวางแผน	4.25	0.53	มาก	4.49	0.48	มาก	0.0564	1
2. การปฏิบัติ	4.28	0.52	มาก	4.49	0.48	มาก	0.0490	2
3. การทบทวน	4.27	0.52	มาก	4.45	0.48	มาก	0.0421	3
ภาพรวม	4.27	0.52	มาก	4.48	0.48	มาก	0.0492	

ตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้โฮสโคป ในภาพรวม 3 กระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาตาม กระบวนการเรียนรู้โฮสโคป โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ สภาพปัจจุบันของการปฏิบัติ

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ การทบทวน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.52) และการวางแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.53)

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในภาพรวม 3 กระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ของการวางแผนและการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.48) และการทบทวนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.48)

ลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในภาพรวม 3 กระบวนการ อยู่ในระดับมาก คือ 0.0492 ($PNI_{\text{modified}} = 0.0492$) เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.0564$) รองลงมา คือ การปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.0490$) และการทบทวนมีลำดับความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.0421$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

จากผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป เน้นการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับ Ministry of Education (2017) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ เป็นการอธิบายแนวทาง รูปแบบ นวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก โดยจะต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก และ ชไวน์ฮาร์ท (Schweinhart, 2002) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป เป็นการจัดการเรียนรู้แบบลงมือทำอย่างหลากหลายด้วยสื่อการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และมีการแก้ปัญหาด้วยการปฏิบัติ เป็นการทำกิจกรรมตามที่เด็กได้วางแผนไว้ โดยมีครูเป็น

ผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านความคิดอย่างเหมาะสม สามารถทำงานได้ด้วยตัวเอง หรือร่วมกับ
กับเพื่อนตามเวลาที่ครูกำหนดให้ รวมทั้งช่วยกันเก็บและจัดของเข้าที่ให้เรียบร้อยหลังจากทำกิจกรรม
เสร็จ

สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้
ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัด
ประสบการณ์ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ด้านการ
จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา
ตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป เน้นการวางแผนและการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับ Boonwong
(2008) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดย
ให้เด็กสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการแก้ปัญหา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การ
ปฏิบัติ และการทบทวน และ Kaewlaithong (2008) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ
ไฮสโคป เป็นการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยให้เด็กมีการคิดริเริ่มด้วยตนเอง
ตามกระบวนการวางแผน ด้วยการสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่
ต้องการทำร่วมกันภายในกลุ่มย่อยหรือกลุ่มใหญ่ วิธีการในการดำเนินกิจกรรม การปฏิบัติ ด้วยการ
ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้อย่างอิสระด้วยตนเองโดยครูคอยช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ
และการทบทวน เป็นการสนทนาร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็ก

จากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่า
สภาพปัจจุบันทุกด้าน เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความสำคัญกับการจัด
การศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป และยังมีความต้องการอยู่ในระดับสูงในทุกด้าน
ซึ่งการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
จะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดย 5 ด้าน มีดังนี้ ด้านที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการ
วางแผนแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านที่ 2 ด้านการจัดประสบการณ์ เป็นงานหลักใน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ เป็นเครื่องมือ
สำคัญในการจัดประสบการณ์ ด้านที่ 4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัด
สภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียน และ ภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของ
เด็ก ด้านที่ 5 ด้านการประเมินพัฒนาการ เป็นการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงอย่างสม่าเสมอ
เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตัวเด็ก

2. ลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามกระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาบรรลุตามเป้าหมาย มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถจัดประสบการณ์ได้หลากหลายตามแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ตอบสนองต่อความต้องการการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จึงทำให้มีความต้องการจำเป็นในด้านนี้อยู่ในระดับสูงที่สุด สอดคล้องกับ Usaho (2020) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการเรียนรู้ไฮสโคป พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การจัดทำพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ไฮสโคป ที่เน้นการวางแผนการกำหนดแนวทางในการทำกิจกรรมจากความสนใจของเด็ก และ Jumniensuk (2018) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดความพร้อมในการเข้าเรียนประถมศึกษา พบว่า การจัดทำพัฒนาหลักสูตรมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณาในองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาหลักสูตรด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2) ปัจจุบันสถานศึกษาให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวางแผนของเด็ก เนื่องจากเป็นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก การรู้จักควบคุมตนเอง และสนับสนุนการตัดสินใจและการเลือกของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความสนใจในการเล่นที่ได้วางแผนด้วยตนเอง ส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในด้านนี้อยู่ในระดับสูงที่สุด สอดคล้องกับ Phonlayothin et al. (2007) กล่าวว่า การวางแผน เป็นกระบวนการคิดของเด็กเกี่ยวกับเป้าหมายที่จะลงมือทำตามที่ได้คาดหวัง การวางแผนของเด็กจะเกิดขึ้นตามวัย เด็กวางแผนโดยการกระทำทางหรือคำพูด การวางแผนมีความสำคัญเป็นการสนับสนุนความคิดของเด็ก ซึ่งส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น และ Office of the Education Council (2007) กล่าวว่า การวางแผน เป็นกระบวนการคิดของเด็กในการกำหนดเป้าหมายที่จะลงมือทำตามที่ได้คาดหวัง การวางแผนมีความสำคัญเนื่องจากเป็นการสนับสนุนความคิดและการตัดสินใจของเด็ก ส่งเสริมความกล้าแสดงออก ทำให้เด็กมีความสนใจ โดยเฉพาะการเล่นที่ได้วางแผน ช่วยส่งเสริมพัฒนาการการเล่นที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในการวางแผนนั้นเด็กจะได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารไปถึงความตั้งใจ ครูทำหน้าที่สนับสนุนการวางแผนของเด็กได้โดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ช่วยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และประสบการณ์ที่จะช่วยทำให้เด็กมีความสนใจในการวางแผน สนทนากับเด็กเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการวางแผนของเด็ก ทั้งนี้วิธีที่เด็กใช้ในการวางแผนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการลำดับความต้องการจำเป็นที่พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม เน้นที่การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้เด็กอธิบายถึงความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองปฏิบัติด้วยการพูดและการแสดงออกของเด็ก โดยครูสนับสนุนเด็กในการถามคำถามกระตุ้นให้เด็กสะท้อนความคิดต่อประสบการณ์ที่เด็กได้ลงมือทำ

2. จากการลำดับความต้องการจำเป็นที่พบว่า การวางแผนมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมในเรื่องการจัดประสบการณ์ของครู การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก การสนับสนุนจากครูโดยให้คำแนะนำเด็กในเรื่องของการวางแผน กระตุ้นให้เด็กได้คิดและพยายามด้วยตนเอง เพื่อกำกับ ติดตามให้เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ของการเรียนรู้ไฮสโคป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นไปพัฒนาเป็นนโยบายในการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ไฮสโคป และดำเนินการประเมินนโยบายที่พัฒนาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

References

- Boonwong, W. (2008). *A comparison of self-esteem and creativity behavior of early childhood children who received High Scope experiences and normal experiences*. [Master's thesis]. National Research Council Of Thailand. https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/ARU.the.2008.6 [in Thai]
- Jumniensuk, C. (2018). *Approaches for academic management development of private kindergarten schools in Bangkok based on primary school readiness concept*. [Master's thesis]. Chulalongkorn University. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/3034> [in Thai]

- Kaewlaithong, J. (2008). *The effect of organizing activities according to the High/Scope concept on the problem-solving ability of early childhood children*. [Master's thesis]. PSU Knowledge Bank. <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2010/6293> [in Thai]
- Khayankit, S., & Tantiwong, B. (2016). *A reflective assessment of early childhood concepts and practices to support learning*. Chulalongkorn University Press. [in Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.
- Lirujprapakon, M. (2020, n.d.). *Getting to know the High Scope teaching method, developing kindergarten children with an emphasis on hands-on learning*. Theasianparent. <https://bit.ly/37LfNLZ> [in Thai]
- Lopburi Primary Educational Service Area Office 1. (2022). *Annual Action Plan for Fiscal Year 2023*. <https://drive.google.com/file/d/1HWj7TDlnOJZgqn3fKk3VjW7WimYUkzPW/view> [in Thai]
- Ministry of Education. (2017). *Early Childhood Education Curriculum Guide 2017*. Cooperative Printing Demonstrations of Thai co., Ltd. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2007). *Learning of Thai early childhood children: according to the High Scope concept*. V.T.C. Communication. [in Thai]
- Office of Health Promotion, Department of Health. (2018). *The 6th Study of Factors Affecting the Development of Thai Early Childhood, 2017*. <http://203.157.71.115/knowledge/mapping/paper/view?id=94> [in Thai]
- Office of the Education Council. (2022). *Guidelines for organizing diverse learning experiences in early childhood development centers in the Thai context: High/Scope Approach*. Office of Early Childhood Development, Office of the Education Council. [in Thai]
- Phonlayothin et al. (2007). *Learning of Thai early childhood children: according to the High Scope concept*. V.T.C. Communication. [in Thai]

- Schweinhart, J. L., Weikart, D., & Hohmann, M. (2002). The High/Scope Preschool Curriculum: What is it? Why Use It?. *Journal of At-Risk Issues*, 8(1), 13-16.
- Usaho, C. (2020). *Approaches for academic management development of private kindergarten schools in Bangkok based on primary school readiness concept*. [Master's thesis]. Chulalongkorn University.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/3034> [in Thai]
- Witkina, J. W., & Altschuld, B. R. (2000). *From needs assessment to action: transforming needs into solution strategies*. SAGE.
- Wongwanich, S. (2015). *Needs Assessment Research* (3rd ed.). Chulalongkorn University Press. [in Thai]